

wijs is van geestelijken welstand of van geestelijke magerheid.

En als men niet zal kunnen loochenen, dat het is een bewijs van armoede en kwijning van het leven des geloofs, wel, dat men er dan mee breke.

Gods volk heeft wel wat anders te doen, dan zijn lijd op die wijze stuk te slaan.

En zegt men dan tenslotte: wij hebben toch ook wel eens behoefte aan ontspanning? dan beaam ik dat ten volle.

Maar kan men die ontspanning dan niet vinden in een gezellig gesprek, dat in den goeden toon blijft, en dat, zonder dat het te zwaar en te diep wordt, toch vormend werkt voor allen, die in het gezelschap zijn?

Het leven is zoo rijk, Gods Woord is zoo rijk; wij hebben toch ook wel eens een boek gelezen, waaruit wij wat vertellen, waarover wij wat praten kunnen?

Het is niet gemakkelijk, het is een kunst op-zichzelf om een goed, christelijk gezelschapsmensch te zijn, maar laten wij er ons op toeleggen het te worden.

Wij hebben hier een groot tekort te belijden, maar dat mag er nooit toe brengen, dat wij het nu maar zouden zoeken bij de wereld, om haar na te volgen.

In ons Christelijk gezelschapleven géén kaarten; daarmee gaat het in de verkeerde richting.

Verbreken van een verloving.

Van een student, niet in de theologie, kreeg ik een schrijven, dat mij buitengewoon verkwikte. Wat zou het heerlijk zijn, als onze studeerende jongemensen zich allemaal zóo interesseerden voor de vraagstukken, die ons leven beheerschen, als deze student.

Het eerste gedeelte van zijn schrijven handelt over de quaestie van het „historisch geloof” in verband met de geloofsverzekerdheid.

Daarover later.

Het tweede onderwerp, dat hij aansnijdt, is „de verbreking van een verloving”.

Indertijd heb ik daarover eens geschreven.

Mijn conclusie was, dat men in sommige gevallen, met wederzijdsche toestemming, elkander het jawoord terug zou mogen geven.

Daarmee is onze broeder het niet eens.

Hij meent, dat ook de verloving, evenals het huwelijk zelf, onverbreekbaar moet worden geacht.

In 't kort komt zijn beschouwing hierop neer: Het huwelijk wordt onverbreekbaar geacht, omdat in de huwelijksdaad de wondere eenheid is tot stand gekomen, waarbij verwerkt wordt het woord des Heeren: „dat zij niet meer twee zijn, maar één vleesch”.

Deze huwelijksdaad is echter niet iets dat op zichzelf staat. Zij is de slotapothecose van een reeks liefdesuitingen, die men het liefdesleven zou kunnen noemen.

In die liefdesuitingen zet zich reeds in DE liefdesuiting in de huwelijksdaad. Aangezien nu in den verlovingsstijd die liefdesuitingen ook reeds een plaats hebben (kussen en omhelzen) is ook die daad, waarin de eenheid ten volle wordt verwerkt, in den verlovingsstijd reeds ingezet.

Daarom is de verbreking van een verloving in den grond niets anders dan de verbreking van het huwelijk en dus ongeoorloofd.

Het standpunt hier verdedigd wordt ook door anderen ingenomen.

Dr. Dee heeft indertijd, bij zijn promotie, in een zijner stellingen ook de verbreking van de verloving met echtheit gelijk gesteld.

Op welken grond hij daartoe kwam, is mij niet bekend.

Ik moet eerlijk zeggen, dat er in deze beschouwing veel is, dat mij aantrekt.

En toch komt het mij voor, dat hier conclusies worden getrokken, die niet te handhaven zijn.

Een volgend maal hoop ik hierop in den breede in te gaan.

Laten alle lezers ondertusschen over dit onderwerp eens ernstig nadenken en voor zichzelf tot een conclusie trachten te komen.

Het is de moeite waard en zal voor het leven van onze jongemensen van groote betekenis blijken te zijn.

D. v. D.

VAKWETENSCHAP EN PRAKTIJK

Het sterilisatie-vraagstuk.

III.

Van het besef, dat de mensch mede verantwoordelijk is voor den aard zijner nakomelingschap, vindt men, gelijk wij gezien hebben, alle eeuwen door de bewijzen. De wetenschappelijke fundeering van de leer der eugenetica vond echter eerst plaats in de 19de eeuw, toen Galton door eigen proeven aantoonde, dat het kiemplasma de zetel was van een ingewikkeld geheel van erfelijke eigenschappen, buiten den invloed staande van den tijdelijken

drager. Hij was de eerste onderzoeker, die de vraag opwierp of niet ook de menschenrassen en volkeren, evenals de dierlijke en plantaardige, door selectie verbeterd konden worden. Met recht kan men hem dan ook den grondlegger der eugenetica noemen. Dat deze laatstgenoemde wetenschap zoo'n groote vlucht heeft genomen, is evenwel te danken aan het feit, dat in het jaar 1900 door Cossens, de Vries en Tichermak opnieuw werd ontdekt de reeds in 1865 door Gregorius Mendel gevonden erfelijkheidswet.

Als een komeet, zoo zegt Prof. Siemens¹⁾, lichtte Mendels ontdekking, nadat de ontdekker reeds lang gestorven was, aan den wetenschappelijken hemel en spoorde de biologen tot een geweldige werkzaamheid aan. Met een enormen ijver begonnen zij te experimenteren en reeds na enkele jaren zag men de vaste fundamenteen van een nieuwe wetenschap voor zich. De moderne erfelijkheidsleer is zodoende geworden de grondslag, waarop de huidige eugenetische maatregelen rusten.

Het doel der eugenetiek, de rasverbetering van den mensch, kan men in tweeën splitsen en wel in een positief en in een negatief doel. Het positieve doel is de voortplanting van personen, die uit eugenetisch oogpunt daarvoor in aanmerking komen, het negatieve doel het tegengaan van de voortplanting van personen, van wie verwacht wordt, dat zij langs erfelijken weg op hun nageslacht ongewenscht geachte lichamelijke of geestelijke eigenschappen doen overgaan.

Het is vooral op dit laatste doel, het tegengaan van minderwaardige progenituur, dat door de voorstanders van rasverbetering de laatste jaren zoo sterk de nadruk is gelegd. Hierbij grondt men zich op de erfelijkheidsleer en de vraag mag dus gedaan: hoe staat het met de erfelijkheid, speciaal bij den mensch?

Hoewel de erfelijkheidsleer pas dateert van deze eeuw, is de grond gelegd in de voorgaande eeuw en wel door den Augustijner pater Gregorius Mendel. Deze ontdekte bij de overerving een in cijfers uitdrukbare wet, die in het geheele planten- en dierenrijk opging. Het zou ons te ver voeren deze klassiek geworden regels van Mendel in extenso te bespreken. Om echter u van deze regels eenig idee te geven, wil ik eenige voorbeelden van overerving uit de natuur geven.²⁾

Allereerst iets over de proeven met de z.g.n. wonderbloem, *Mirabilis jalapa*. Van deze bloem kennen wij een roodbloeiende en een witbloeiende ras. Beide onderscheiden zich slechts door één enkele eigenschap, de kleur van de bloemen. Wanneer men nu roode wonderbloemen met witte kruist, dan krijgen wij bastaarden, ontstaan uit de vereeniging van 2 ongelijksoortige kiemcellen. Zulk een lastaard wonderbloem bloeit nu noch rood noch wit, maar rose. Immers zij heeft slechts van één ouder het vermogen gekregen om een roode bloemkleur te vormen. Vandaar dat deze bastaarden, wat de kleur betreft, tusschen rood en wit in zullen staan, m.a.w. rose gekleurd zullen zijn.

Tot hier toe is er aan de resultaten van deze kruising niets bijzonders, iedereen zal de uitkomst van deze proeven niet anders verwacht hebben. Geheel anders wordt echter de zaak, wanneer wij de rosbloeiende wonderbloemen onderling gaan kruisen. Wij verkrijgen dan namelijk niet weer rosbloeiende, zooals men oppervlakkig zou denken, maar drie soorten planten en wel: $\frac{1}{4}$ roodbloeiende, $\frac{2}{4}$ rosbloeiende en $\frac{1}{4}$ witbloeiende. Deze verrassende vondst van het splitsen der bastaarden heeft Mendel het eerst ontdekt en dat niet alleen, maar hij heeft ook voor de verklaring van deze feiten een hypothese gegeven, welke nog heden ten dage als juist erkend wordt.

Volgens Mendel is iedere erfelijke eigenschap op dubbele wijze in de erfmasse aangelegd. Ieder levend wezen is derhalve een dubbel wezen, want voor ieder erfelijk kenmerk bezit het een gepaard aanleg, waarvan de eene paarting van den vader, de andere van de moeder stamt. Deze gepaardheid van den erfelijken aanleg komt bij kruising van raszuiver levende wezens niet tot uiting, wel daarentegen bij de kruising van bastaarden. De zoeven genoemde proeven van onderling kruising der rosbloeiende wonderbloemen leveren daarvoor het duidelijke bewijs. Juist omdat deze laatste zowel het vermogen om rood te bloeien (overgeërfd van het eene ouderpaar) als het vermogen om wit te bloeien (overgeërfd van het andere ouderpaar) in zich vereenigd hebben, zullen bij kruising niet alleen weer rosbloeiende planten te voorschijn komen, maar ook voor een deel rood-, resp. witbloeiende planten.

Een ander bewijs voor de juistheid van Mendels hypothese, dat de erfelijke aanleg voor een eigenschap dubbel is, is het resultaat van de z.g.n. „terugkruising”. Wanneer men n.l. een rosbloeiende plant kruist met b.v. een raszuivere roodbloeiende plant, dan krijgt men bastaarden, die deels rose, deels rood zullen bloeien. Kruist men eerstgenoemde plant met een raszuivere witbloeiende plant, dan krijgt men bastaarden, die deels rose, deels wit zullen bloeien. Deze proeven zijn niet anders te verklaren dan door aan te nemen, dat eerstge-

1) Prof. Dr. H. W. Siemens: Hoofdstukken der Erfelijkheid, rashygiëne en bevolkingspolitiek. Groningen, 1931, blz. 14.

2) Hoofdzakelijk ontleend aan Prof. Dr. Siemens, l.c.

noemde plant in zich het vermogen had zowel rood als wit te kunnen bloeien. Immers indien de rosbloeiende wonderbloem alleen het vermogen bezat rosbloeiende dochterplanten te kunnen voortbrengen, dan zouden bij kruising met een rood- resp. witbloeiende wonderbloem van zuiver ras nooit anders dan weer rosbloeiende dochterplanten te voorschijn kunnen komen. Nu evenwel behalve rosbloeiende dochterplanten ook rood-, resp. witbloeiende planten te voorschijn komen, zoo moet hieruit wel volgen, dat de rosbloeiende moederplant in zich het vermogen had zowel rood als wit te kunnen bloeien.

A. C. D.

ZENDING EN EVANGELISATIE

Waarom Zending?

II.

Als ondertitel van zijn boekje: „Waarom zending, juist nu?” geeft Dr. H. Kraemer: Een studie over het goed recht en de noodzaak der zending juist in den tegenwoordigen tijd.

Wij verlaten hiermee in zeker opzicht den bodem der Schrift, om uit de wereldconstellatie op te maken, hoe de eisch, door God gesteld, in onze dagen wel van heel bijzondere betekenis is en met meer kracht dan ooit op de ziel wordt gebonden.

Dr. Kraemer constateert dit een secundair motief te zijn, en geeft als karakteristiek ervan aan: de enorm-gewichtige prikkeling tot zending, die in de huidige wereldconstellatie is gelegen.

Wij kunnen ons hiermee gemakkelijker vereenigen dan met de omschrijving van de primaire oorzaak, n.l. datgene wat de zending scheppend voortbrengt; doch wij laten dit rusten, om te zien, hoe de ontmoeting tusschen West en Oost zulke ingrijpende veranderingen in de wereld heeft aangebracht, dat de gemeente des Heeren daaruit afleiden mag, hoe dringend toch de oproep van den Heere is, om het Evangelie ook nu te prediken aan alle volken.

Deze ontmoeting noemt Dr. Kraemer het gewichtigste en meest ingrijpende feit der moderne geschiedenis, dus der laatste 150 jaren. Op allerlei wijze heeft het Westen aanraking gezocht en gekregen met het Oosten, met de Oostersche wereld, met Azië en Afrika. Daar zijn de geweldige handelsbetrekkingen en het zoeken van afzetmarkten; en waarlijk niet minder het politieke ingrijpen der Westersche mogendheden, die de Oostersche volken met dwingende kracht aan hun Westerschen wil hebben onderworpen.

Maar in deze ontmoeting van Oost en West neemt ook de zending haar plaats in; en een belangrijke plaats is het. Als wij bedenken wat zending eigenlijk is, wat zij wil, welke middelen zij gebruikt, naar welk doel zij streeft, dan voelen wij wel, dat de zending veel dieper ingrijpt, en de onderlinge betrekkingen heel wat sterker begeert te maken dan handel of politiek.

Deze ontmoeting heeft geweldige gevolgen gehad. Inderdaad heeft het Westen talrijke volken aan zich onderworpen, en de landen zich toeëigend; men heeft enorme gelegenheid gekregen zijn producten kwijt te raken, en op vele andere wijzen enorme voordeelen te halen uit het overwicht, dat het Westen nu eenmaal boven het Oosten had.

Doch er is meer gebeurd.

De onbedoelde en ongewilde gevolgen hebben het nagestreefde en verkregen doel verre overtroffen!

Er is een nieuw Oosten ontstaan!

De massa van miljoenen is in beweging gekomen; en wie zal hen kunnen keeren? Het Oosten is ontwaakt. Het heeft zich weten aan te passen, en de krachten der Westersche wereld zich toegeëigend.

Dit laatste niet het minst in den meest verderfelijken zin van het woord.

Een enkel voorbeeld hiervan. Bij de 5000 studenten aan de Keizerlijke Universiteit te Tokio werd geïnformeerd naar hun godsdienst. En de uitslag? Slechts 8 hingen den nationalen Japanschen godsdienst aan, n.l. het Shintoïsme, ook acht het Confucianisme, 300 waren Boeddhist, 60 behoorden tot het Christendom, en de overige 4500 waren atheïst of agnostici! Ontstellende cijfers. Het Westen heeft het Oosten van zijn godsdienst beroofd.

Er is nog veel meer verwoest voor altijd. Maar tegelijk zijn er nieuwe krachten wakker geroepen, en is er een heropbouw waar te nemen.

Wie kan daarin beter meewerken dan de zending? Is het eigenlijk niet zoo, dat de zending wat heeft om op te bouwen en mee te bouwen?

En nu is het een feit, dat politieke en andere machten juist de zending willen tegenhouden en tegenwerken. Alles mag ten slotte gebruikt worden, om het Oosten te veranderen; maar de eenige macht, die het Oosten kan redden, moet worden geweerd.

Tegen dit geraffineerde handelen komt Dr. Kraemer heel sterk op, en de dwaasheid stelt hij duidelijk in het licht. Maar het meest toornl hij

er tegen, standpunt, denken, heid en c.

„Het k... gekregen, buiten w... forum v... menschen, van haar... tijd, omd... het compl... ontmoetin... niet kan...

Het is „christen... gaan du...

Drie... toch goe... ontmoetin... en hoe e...

Allereer... lieve of a... val. Zij... vaarden... en dan is... levenden... altijd gelc... Westen h... dienstige...

Hier kn... Kraemer... ding vole... Evangelie... primitieve... opdracht... door haar... lijken eisc... wordt, ma... verwardh... verniet o... stellen op... plaatsverv...

Ook de... oorzaak v... groote cr... eraan, da... de animis... „door een... heidsbesel... versel w... telijken i... „gericht... verhoudin... van onm... in de mo... Het pro... snel gaam... En de... diensten... kunnen ha...

Ook hic... ais bij de... staande e... godsdienst... haar pri... heid en tr... om in de... tot klaarh... van alle s... een der w... den, die h... daarvan... maant”.

Zoo sta... bezien we... als zij in... motief te... Christus... Het is... toekomst... wederopbe... veel, in m... is dat vele... niet: de... duidelijk... mede b.v... ontwikkelt... enkele ja... willen wo... maatschap...

Wat zal... zijn? Dr. H... eeuwen z... Oostersche... of een an... het deed... in haar g... worden... weerstaand... wereldgesc... gevolg is... nog belang... Oosten m... van den... slissend n... komst ste... Het wo... Europa... Christelijk...